



T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ MELİKGAZİ BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024



Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00



www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr



İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	35

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	2
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 9: Tahsislerin Kesin Mizan ve Tahsis Formlarındaki Değerlerinin Karşılaştırılması ...	15

KISALTMALAR

TBS Taşınmaz Bilgi Sistemi

TÜFE Tüketici Fiyat Endeksi

ÜFE Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediyenin Mülkiyetinde veya Tasarrufunda Bulunan Taşınmazların Envanter Bilgileri ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumsuz Olması
2. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara Yönelik Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Bilgi İçermesi
3. Taşınmaz Satış İşlemlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
4. Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi
5. Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması ve Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilen ve Belli Bir Süreyi Gerektiren Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması
2. Belediye Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
3. Hakediş Ödemelerinden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi
4. Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi
5. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması
6. Bütün Riskler Sigortası Kapsamında Yer Alan Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranının Yüksek Belirlenmesi
7. İş Artışı Yapılan ve Süre Uzatımı Verilen Yapım İşlerinde Bütün Riskler Sigorta Bedeli ve Süresinin Revize Edilmemesi
8. Dernek Binalarına Ait Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetlerinin Tesis Edilmemesi
9. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

10. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

11. Hayvan Bakımevleri Kurma Sorumluluğunun Yerine Getirilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Melikgazi Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, bir büyükşehir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu merkez ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve

soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Melikgazi Belediyesinin karar organı olan Melikgazi Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 46 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Melikgazi Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı iki birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 5 başkan yardımcısı bulunmaktadır, meclis üyeleri arasından başkan yardımcısı ataması yapılmamıştır. Belediyenin 32 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılıklarına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	490	279
Sözleşmeli Personel	-	35
Kadrolu İşçi	277	58
Geçici İşçi	-	-
Toplam	767	372
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1254

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 3 şirket, dolaylı hissedarı olduğu 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Melikgazi Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Melikgazi Belediyesi'nin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	114.770.000,00	64.767.049,61/ 11.995.705,95	167.541.343,66	157.018.497,36	10.522.846,30	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	17.775.000,00	3.848.622,11/ 1.864.138,48	19.759.483,63	18.759.904,94	999.578,69	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.350.000,00	653.415.000,00	311.497.131,35/ 75.803.765,87	893.458.365,48	813.253.694,24	80.204.671,24	0
04	Faiz Giderleri	0	10.075.000,00	0	10.075.000,00	9.235.496,42	839.503,58	0
05	Cari Transferler	0	40.580.000,00	17.384.613,67/ 1.643.521,01	56.321.092,66	46.821.498,10	9.499.594,56	0
06	Sermaye Giderleri	60.500.000,00	661.485.000,00	329.245.380,86/ 94.017.791,06	957.212.589,80	788.286.194,05	103.102.835,08	65.823.560,67
07	Sermaye Transferleri	0	1.900.000,00	0	1.900.000,00	1.065.692,02	834.307,98	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenek	0	100.000.000,00	80.000.000,00/ 171.417.875,23	8.582.124,77	0	8.582.124,77	0
Toplam		64.850.000,00	1.600.000.000,00	806.742.797,60/ 356.742.797,60	2.114.850.000,00	1.834.440.977,13	214.585.462,20	65.823.560,67

Melikgazi Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 1.600.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 64.850.000,00 TL yıl içinde eklenen 450.000.000,00

TL ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 2.114.850.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 1.834.440.977,13 TL bütçe gideri yapılmış, 214.585.462,20 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 65.823.560,67 TL ödenek ise 2024 yılına devretmiştir.

Melikgazi. Belediyesinin 2023 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 1.600.000.000 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 1.425.000.000 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 175.000.000 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	351.060.000,00	307.353.910,90	751.657,39	306.602.253,51	87
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	34.170.000,00	36.027.957,08	923.980,58	35.103.976,50	103
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	236.750.000,00	209.392.846,36	4.125.000,00	205.267.846,36	87
05- Diğer Gelirler	977.070.000,00	972.565.162,25	9.503.740,20	963.061.422,03	99
06- Sermaye Gelirleri	279.950.000,00	283.149.896,45	1.220.901,60	281.928.994,77	101
08-Alacaklardan Tahsilat	0	0	0	0	0
09- Red ve İadeler (-)	-4.000.000,00	0	0	0	0
Toplam	1.875.000.000,00	1.808.489.773,04	16.525.279,87	1.791.964.493,17	96

Buna göre 2023 yılında net bütçe gelirleri % 96 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri ile alınan bağış ve yardımlar (% 87) öngörülenin altında, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (% 103) ile sermaye gelirleri ise (% 101) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Toplam Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	167.541.343,66	157.018.497,36	94
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	19.759.483,63	18.759.904,94	95
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	893.458.365,48	813.253.694,24	91
04- Faiz Gideri	10.075.000,00	9.235.496,42	92
05- Cari Transferler	56.321.092,66	46.821.498,10	83
06- Sermaye Giderleri	957.212.589,80	788.286.194,05	82
07- Sermaye Transferleri	1.900.000,00	1.065.692,02	56
08- Borç Verme	0	0	0
09- Yedek Ödenekler	8.582.124,77	0	0
Toplam	2.114.850.000,00	1.834.440.977,13	87

Bütçe giderleri toplamı, öngörülen ödeneklerin %87'si seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye Transferlerine ilişkin gider kalemi beklenenin altında %56 oranında gerçekleşirken, diğer gider kalemleri beklenen düzeye yakındır.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	139.732.511,62	200.194.377,39	307.353.910,90	43,27	53,52
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	21.754.607,57	25.657.467,41	36.027.957,08	17,94	40,42
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	36.781.119,45	54.365.905,99	209.392.846,36	47,81	285,16
Diğer Gelirler	291.536.969,56	560.490.108,69	972.565.162,25	92,25	73,52
Sermaye Gelirleri	63.903.322,60	79.298.899,47	283.149.896,45	24,09	257,06
Toplam	553.708.530,80	920.006.758,95	1.808.489.773,04	66,15	96,57
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.886.215,50	3.342.949,74	16.525.279,87	77,23	394,46
Net Toplam	551.822.315,30	916.663.809,21	1.791.964.493,17	66,12	95,49

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler toplamı bir önceki yıla göre 875.300.683,96 TL'lik (%95,49) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 155.026.940,37 TL (%285,16); sermaye gelirlerinde 203.850.996,98 TL (%257,06) oranlarındaki önemli artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Sermaye gelirlerindeki artış taşınmaz satışlarından kaynaklanmaktadır. Vergi gelirlerindeki artış 107.159.533,51 TL ile %53,52 oranında, diğer gelirlerdeki artış ise 412.075.053,56 TL ile %73,52 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	43.830.016,23	77.113.660,83	157.018.497,36	75,94	103,62
SGK Devlet Prim Giderleri	6.984.905,09	12.152.425,17	18.759.904,94	73,98	54,37
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	211.950.515,20	400.261.372,14	813.253.694,24	88,85	103,18
Faiz Giderleri	6.747.668,23	10.196.950,62	9.235.496,42	51,12	-9,43
Cari Transferler	12.342.707,26	27.016.714,69	46.821.498,10	118,89	73,31
Sermaye Giderleri	255.079.609,06	445.843.832,50	788.286.194,05	74,79	76,81
Sermaye Transferleri	3.802.149,28	895.612,15	1.065.692,02	-76,44	18,99
Toplam	540.737.570,35	973.480.568,10	1.834.440.977,13	80,03	88,44

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 860.960.409,03 TL (%88,44) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 79.904.836,53 TL (%103,62), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 6.607.479,77 TL (%54,37) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı memur ve kadrolu işçi ücretlerine yapılan iyileştirmelerden kaynaklanmıştır. Mal alım ve hizmet giderlerinde 412.992.322,10 TL'lik (%103,18), sermaye giderlerinde 342.442.361,55 TL'lik (%76,81) ve sermaye transferlerinde 170.079,87 TL'lik (%18,99) artış olmuş, buna karşın faiz giderlerinde 961.454,20 TL'lik (%9,43) bir azalma olmuştur. Faiz giderlerindeki düşüş ilave borçlanmaya gidilmemesi ve mevcut borçların azaltılmasından kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 1.347.484.767,91 TL, Faaliyet Geliri 1.724.945.973,88 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 377.461.205,97 TL olarak gerçekleşmiştir.

Melikgazi Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Melikgazi Belediyesi Temel İhtiyaç Mad.Tic.ve San.İşl.AŞ	6.000.000,00	6.000.000,00	100
2	Kayseri 4 üncü Organize Sanayi Bölgesi	8.627.550,00	575.170,00	6,66
3	Kayseri Serbest Bölge Kurucusu ve İşleticisi AŞ	15.120.000,00	45.000,00	0,0030

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye şirketinin Hisse Oranı (%)
1	Melikgazi Belediyesi Temel İhtiyaç Mad.Tic.ve San.İşl.AŞ	Erciyes Enerji Üretim San. Tic. AŞ	247.450.000,00	1.399.237,74	0,565

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Melikgazi Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır.

5018 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

Mali kontrolün bir parçası olan iç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun’un beşinci kısmında, 55 ile 67’nci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2023 yılı denetimi kapsamında, anılan mevzuat çerçevesinde, Belediyenin iç kontrol sistemi, iç kontrol bileşenleri bazında aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda personelin görev unvanlarına ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesinin oluşturulmaması ve personele duyurulmaması nedenlerinden dolayı eksiklikler bulunmaktadır.

İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler, 2020 yılında çıkarılan Yönerge ile belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

İdare performans programı içerik açısından mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru bir şekilde belirlemiştir.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (*Risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme*) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

İdare tarafından yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamış olup 3 iç denetçi kadrosunun tamamı boş bulunmaktadır.

İç denetim birimi bulunmadığından iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışması da mevcut değildir.

Yapılan tüm açıklamalar doğrultusunda; İç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının büyük ölçüde tamamlanmış olduğu ve makul seviyede bir iç kontrol sisteminin mevcut olduğu sonucuna varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kayseri Melikgazi Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediyenin Mülkiyetinde veya Tasarrufunda Bulunan Taşınmazların Envanter Bilgileri ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumsuz Olması

Belediyenin taşınmazlarının güncel değerleri ile muhasebe kayıtlarında izlenmediği, taşınmaz kayıt ve yönetimine ilişkin ilgili müdürlükler arasında sistem entegrasyonunun sağlanmadığı ve bu nedenle taşınmaz varlıklara ilişkin hesapların doğru ve sağlıklı bilgi üretmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde, maddi duran varlıklar hakkında 13.9.2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile aşağıdaki hükümlere göre işlem yapılacağı belirtilerek maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; bu Yönetmelik'in amacının genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması; "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı; taşınmazların rayiç değerinin, maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, geçici 1'inci maddede, mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler düzenlenmiş ve Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği hükmüne yer verilmiştir.

İdarenin taşınmazlarına ilişkin iş ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıt ve yönetimine ilişkin faaliyetlerin Plan ve Proje Müdürlüğü tarafından, taşınmazlara ilişkin işlemlerin muhasebeleştirilmesi çalışmalarının ise Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından yürütüldüğü görülmüştür. Ancak, ilgili müdürlükler arasında taşınmaz kayıt, değerlendirme, yönetim ve muhasebeleştirmeye ilişkin sistem entegrasyonu sağlanamadığı için 250- Arazi ve

Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252- Binalar Hesabında yer alan tutarların gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Mülkiyeti Belediyeye ait olan taşınmazların tüm kayıtları, her bir taşınmazın güncel değerleri ile beraber Taşınmaz Bilgi Sisteminde (TBS) yer almaktadır. Ancak, taşınmaz bilgi sistemi ile muhasebe programının entegre olmamasından dolayı TBS’de yer alan bilgiler Kurumun mali tablolarına yansımamaktadır. Buna bağlı olarak, Taşınmaz Bilgi Sisteminde 12.134 adet taşınmaz 23.775.974.847,41 TL bedel ile yer alırken muhasebe kayıtlarında yer alan bedel ise 11.585.103.444,29 TL’dir. Bu bağlamda, 31.12.2023 tarihi itibarıyla 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubunda (23.775.974.847,41 - 11.585.103.444,29) 12.190.871.403,12 TL hatalı/eksik tutar yer almaktadır. (01.Kamu İdaresinin Mülkiyetindeki Taşınmazlar Hesabı dikkate alınmıştır.)

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde taşınmaz programı ile muhasebe programının uyumlaştırılarak mevcut kayıtların güncellenmesi, muhasebe kayıtlarında yer almayan taşınmazların envanterinin yapılarak taşınmazların mevzuata uygun olarak izlenmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara Yönelik Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Bilgi İçermesi

Belediye tarafından tahsis edilen taşınmazların envanterinin hatalı yapıldığı, tahsis süresi biten taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmeye devam edildiği ve buna bağlı olarak tahsisli olarak kullanılan ve diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların kayıtlı değerleri ile mali tablolarda yer alan tahsisli taşınmazlara ilişkin tutarlar arasında uyumsuzluk olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 187’nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin 1 numaralı alt bendinde; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılan taşınmazların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği, taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde ise taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in 250- Arsa ve Araziler Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252- Binalar Hesabının işleyişine ilişkin 189, 191 ve 193'üncü maddelerine göre, İdareye tahsis edilen taşınmazların ilgili varlık hesabına borç, 500- Net Değer Hesabına alacak; İdarenin tahsis ettiği taşınmazların ise ilgili varlık hesabına alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydı yapılarak muhasebeleştirileceği belirtilmiştir. Ayrıca, taşınmaz üzerindeki tahsisin kaldırılması durumunda, tahsise verilme ya da alınma sırasında İdare tarafından yapılan kayıtların tam tersinin yapılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında, tahsisli kullanılan ve tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında kullanılacak hesaplar ve alt kodları belirtilmiştir. Buna göre, Belediyenin tahsis ettiği taşınmazlar için Yönetmelik gereği yapılacak kayıtlarda; 250.02, 251.02 ve 252.02- Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar hesapları ile 500.11- Tahsis Edilen Taşınmazlar hesabının kullanılacağı; tahsisli olarak kullandığı taşınmazlar için ise 250.03, 251.03 ve 252.03- Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar hesapları ile 500.12- Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar hesabının kullanılması gerektiği düzenlenmiştir.

Bu nedenle, 250/251/252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesabı ile 500.11- Tahsis Edilen Taşınmaz Hesabının; 250/251/252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabı ile 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabının birbirleri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Belediyenin tahsis ettiği ve tahsisli kullandığı taşınmazlar üzerinden yapılan incelemede, tahsis süresi bitmesine rağmen ilgili taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının bu doğrultuda düzeltilmediği, ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere tahsisli kullanılan ve tahsis edilen taşınmazların varlık hesaplarındaki değerleri ile net değer hesabında yer alan değerleri arasında tutarsızlık olduğu aynı zamanda bu değerlerin Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü ile Plan ve Proje Müdürlüğünden alınan taşınmaz tahsis listesinde yer alan kayıtlı değerler ile de farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, taşınmaz tahsislerine ilişkin envanter işlemlerinin hatalı ve eksik yapıldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 9: Tahsislerin Kesin Mizan ve Tahsis Formlarındaki Değerlerinin Karşılaştırılması

Hesap Adı	Kesin Mizanda Yer Alan Değer (TL)	Tahsis Formunda Yer Alan Değer (TL)
250/252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar	230.238.161,83	942.868.246,00
500.11 Tahsis Edilen Taşınmazlar	294.685.156,95	
250/251/252.03Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar	124.302.463,14	304.614.598,20
500.12Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar	121.637.217,50	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, İdarece tahsisli olarak kullanılan ve diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların hem varlık hesaplarındaki kayıtlı tutarları hem net değer hesabındaki kayıtlı tutarları hem de tahsis formundaki kayıtlı tutarları arasında uyumsuzluk olduğu açık bir şekilde görünmektedir. Tahsis işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarında hataların bulunması, İdarenin tahsisli olarak kullandığı taşınmazların bilançosunda yer almamasına, başka kurumlara tahsis ettiği taşınmazların ise kullanım hakkının İdarede bulunmadığı halde kullanımındaymış gibi görünmesine neden olmaktadır.

Yukarıda yer alan düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, mali tabloların gerçek durumu yansıtabilmesi için, tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazlarla ilgili muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına uygun olarak yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Satış İşlemlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Belediye tarafından gerçekleştirilen taksitli taşınmaz satış işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde, satış değerinin tamamının ilgili maddi duran varlık hesabından çıkarıldığı, kayıtlı değeri ile satış/net değeri arasındaki farkın faaliyet hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250- Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişini düzenleyen 189'uncu maddesinde, taksitle satışı yapılan arsa ve arazilerin bu hesaba kayıtlı değeri üzerinden alacak kaydedileceği, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasında olumlu fark olması durumunda 600-Gelirler Hesabına alacak; olumsuz fark olması durumunda ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 252- Binalar hesabının işleyişini düzenleyen 193'üncü maddesinde, taksitle satılan binaların bu hesaba kayıtlı değeri üzerinden alacak kaydedileceği, satış bedeli ile net değeri arasında olumlu fark olması durumunda 600- Gelirler Hesabına alacak; olumsuz fark olması durumunda ise 630- Giderler Hesabına borç kaydedileceği, aynı zamanda ayrılmış olan amortisman tutarlarının 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda, taksitle satışı yapılan arsa ve araziler ile binaların kayıtlı değerleri esas alınarak muhasebe kayıtlarından çıkarılması, arsa ve araziler için satış bedeli ile kayıtlı değeri; binalar için ise satış bedeli ile varsa birikmiş

amortismanı düşüldükten sonra kalan değeri arasında oluşan olumlu veya olumsuz farkın sonucuna göre ilgili faaliyet hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 2023 yılı içerisinde 35 adet arsa ve çoğu kentsel dönüşüm projeleri ile edinilen 82 adet konut ve işyeri olmak üzere toplam 117 adet taşınmaz satışı taksitli olarak gerçekleştirilmiştir. Ancak satışı yapılan taşınmazların, satış bedelleri üzerinden ilgisine göre 250- Arsa ve Araziler veya 252- Binalar Hesabına alacak yazılmak suretiyle muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı bir başka ifadeyle taşınmazların kayıtlı değerleri ile satış/net değerleri arasında oluşan olumlu ya da olumsuz farkın faaliyet hesaplarına kaydedilmediği tespit edilmiştir. Taşınmaz varlıkların muhasebeleştirilmiş değerinin bilinmemesinden kaynaklanan bu durum İdarenin dönem faaliyet sonuçlarının da gerçek durumu yansıtmamasına neden olmaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlamak amacıyla muhasebe programı üzerinde taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer alması sağlanarak, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Belediye tarafından kalkınma ajansına aktarılan payların 363- Kamu İdareleri Payları Hesabına kayıt yapılmadan doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunu'na göre, Belediyelerin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç olmak üzere binde beş oranında hesaplayacakları payı Haziran ayı sonuna kadar ilgili kalkınma ajansına aktarması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363- Kamu İdareleri Payları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 276'ncı maddesinde; bu hesabın, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı, aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 277'nci maddesinde ise; Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği, diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, Mahalli İdareler 2023 Yılı Detaylı Hesap Planı'nın Kamu İdare Payları Hesabı yardımcı hesap kodlarında, kalkınma ajansları payları (363.99.10) ayrı bir yardımcı hesap olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemede, 2023 yılında Belediye tarafından Orta Anadolu Kalkınma Ajansına aktarılan toplam 1.065.962,02 TL tutarındaki payın 363- Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmeden doğrudan gider olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, kalkınma ajanslarına aktarılacak payların, muhasebe sisteminde takip edilebilmesi ve mali tabloların doğru bilgi sunması amacıyla Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması ve Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Amortisman tabi bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, amortisman tabi olmayan duran varlıklar için amortisman ayrıldığı, bazı maddi duran varlıklar için kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrıldığı, maddi olmayan duran varlıklara eksik amortisman ayrıldığı ve duran varlıklar amortisman defterinin tutulmadığı görülmüştür.

a) Maddi Duran Varlıkların Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hata Bulunması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubu ile ilgili ve "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; amortisman tabi varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği ile ilgili konular düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddesinde 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişi düzenlenmiş olup maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda bu hesaba alacak, 630- Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

"Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise, kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları düzenlenmiştir.

Amortisman ayırma işlemleri üzerinden yapılan incelemede, toplam değeri 1.378.121.703,93 TL olan maddi duran varlıklara hiç amortisman ayrılmadığı, toplam değeri 28.028.420,06 TL olan varlıklar için 47.686.272,51 TL yani 19.657.852,45 TL daha fazla amortisman ayrıldığı ve amortisman ayrılmaması gereken 26.422.313,26 TL tutarındaki varlıklar (tarihi ve sanatsal yapılar) için 1.045.771,81 TL tutarında amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, Giderler Hesabının ve Biriktirmiş Amortisman Hesabının olması gerekenden farklı bir şekilde mali tablolara yansımaya sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla, hem faaliyet sonuçları tablosu hem de varlıkların net değeri hatalı görünmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını güvence altına almak amacıyla amortisman ayırma işlemlerinin anılan Yönetmelik ve Genel Tebliğ hükümleri doğrultusunda yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

b) Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 491'inci maddesinde ise, idarelerce tutulacak defterler arasında duran varlıklar amortisman defterinin olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 47 Sıra no.lu Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı; "Amortisman tabi duran varlıkların deftere kaydedilmesi" başlıklı 9'uncu maddesinde, amortisman tabi her bir varlığın Tebliğ ekinde yer alan duran varlıklar amortisman defterine kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, duran varlıklar amortisman defteri tutulmadığı tespit edilmiştir. Belediyenin aktifinde bulunan duran varlık tutarının ve çeşidinin fazla olması, her birinin aktife giriş tarihleri ve amortisman oranlarının farklı olması durumları göz önünde bulundurulduğunda amortisman ayırma işlemlerinde yapılacak hataların önüne geçmek adına duran varlık amortisman defterinin tutulması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Birikmiş Amortismanlar Hesabının ve maddi duran varlıkların net değerinin tam ve güvenilir bilgi vermesi açısından duran varlıklar amortisman defterinin tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

c) Haklar Hesabında Kayıtlı Olan Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Eksik Amortisman Ayrılması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 215'inci maddesinde, maddi olmayan duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının yılsonunda 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Amortisman ve tükenme paylarına ilişkin 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar ve özel tükenmeye tabi varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olduğu ve söz konusu maddi olmayan duran varlıkların tamamı için yıl sonunda %100 amortisman ayrılması gerektiği ifade edilmiştir.

Bu nedenle, yıl içinde 260- Haklar Hesabına alınan maddi olmayan duran varlıkların tamamına yıl sonunda %100 amortisman uygulanarak 268- Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Haklar Hesabında kayıtlı bulunan 30.670.605,94 TL tutarındaki maddi olmayan duran varlık için 25.762.574,61 TL amortisman ayrıldığı görülmüş olup 4.908.031,33 TL eksik amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile Giderler Hesabı eksik ayrılan amortisman tutarı kadar hatalı görünmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Haklar Hesabında kayıt altına alınan maddi olmayan duran varlıkların tamamı için yıl sonunda amortisman ayrılması gerektiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilen ve Belli Bir Süreyi Gerektiren Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması

Doğrudan temin ile gerçekleştirilen yapım işlerinin, belli bir süre ihtiva etmesine rağmen, idare ile yüklenici arasında sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22.1.1.2'nci maddesinde; ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilân yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususların idarelerin takdirinde olduğu; 22.1.1.3'üncü maddesinde ise, alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu, bir defada yapılacak alımlarda ise sözleşme yapılmasının idarelerin takdirinde olduğu, buna karşılık, 22'nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılmasının zorunluluk arz ettiği ifade edilmiştir. (11.07.2023 tarihli ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümlerine göre Kamu İhale Genel Tebliğinin 22'nci maddesinin 01.02.2024 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılacağı belirtilmiştir. 01.02.2024 tarihi ve sonrasında gerçekleştirilecek doğrudan temin alımlarında "Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ" hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.)

Genel Tebliğ hükümlerinde belirtildiği üzere, doğrudan temin uygulamasında şartname ve sözleşme düzenlenmesi idarenin takdirinde bir husus olmakla birlikte; özellikle süreli alımlarda, bir başka ifadeyle işin gerçekleştirilmesinin belli bir süreye bağlı olduğu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde sözleşme düzenlenmesi zorunludur.

Ayrıca, doğrudan temin ihale usulü olmayıp bir alım yöntemidir. Bu nedenle ihale uygulama yönetmelikleri ekinde yer alan tip sözleşme ve tip şartnamenin kullanılma zorunluluğu bulunmamaktadır. İdare tarafından, işin niteliğine göre sözleşmenin konusunu, bedelini, süresini, tarafların hak ve yükümlülüklerini belirleyen bir sözleşme metni kullanılabilir.

Belediyenin doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen yapım işlerinin incelenmesi neticesinde, tamir, tadilat, bakım, onarım vb. işlerin belli bir süre gerektiren işlerden olmasına

rağmen yüklenici ile idare arasında tarafların karşılıklı hak ve sorumluluklarını gösteren yazılı sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, yapımı belli bir süre gerektiren işlerde, işin idare tarafından belirlenen koşullarda ve özelliklerde yapılmasını güvence altına almak, olası hukuki belirsizliklerin önüne geçmek, işin kontrolünü sağlamak ve tarafların hakları ile sorumluluklarını belirlemek amacıyla sözleşme düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Belediye Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediye mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların bir kısmının mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı ve cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiş, buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmış; "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihi için gerekli işlemlerin yapılması gerektiği belirtilmiş; "Kayıt değişikliği işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde ise, kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçümü değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtların kapatılarak yeni kayıt tesis edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin taşınmazlarına ilişkin iş ve işlemlerin incelenmesi neticesinde, taşınmazların bir kısmının cins tashihlerinin yapılmadığı, mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı görülmüştür. Örnek teşkil etmesi amacıyla Melikgazi İlçesi Güllük

Mahallesi özelinde yapılan çalışmada, Belediye mülkiyetinde bulunan 25 adet taşınmaza ilişkin cins değişikliği yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması aynı zamanda mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlamak amacıyla ilgili maddi duran varlık hesaplarının mevcut duruma uygun olarak düzeltilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Hakediş Ödemelerinden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi

Belediye tarafından yüklenicilere yapılan hakediş ödemelerinden 2018-2023 yıllarında kesilen asgari ücret desteği tutarlarının, ilgili yıla göre Hazine veya Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü hesaplarına aktarılması gerekirken, bu Kurumlara gönderilmediği ve hatalı bir şekilde mali tablolara yansdığı görülmüştür.

Asgari ücret destek tutarına ilişkin düzenleme, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na 2016 yılından itibaren her yıl sırasıyla geçici 68'inci madde, geçici 71'inci madde, geçici 75'inci madde, geçici 78'inci madde, geçici 80'inci madde, geçici 85'inci madde, geçici 88'inci madde, geçici 93'üncü madde ve geçici 96'ncı maddesi ile eklenmiş olup yine bu maddelerin uygulamasına ilişkin olarak 2016 yılından itibaren her yıl Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından "Asgari Ücret Desteği" konulu genelgeler çıkarılmıştır.

Bu kapsamda, 5510 sayılı Kanun'a eklenen geçici maddelerde, madde kapsamına giren işverenlere belli koşulları sağlamaları halinde, asgari ücret desteğinden yararlanma imkânı getirilmiştir. Bu desteğin geçici 68'inci ve geçici 71'inci maddede Hazineden; diğer geçici maddelerde İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

İlgili maddelerin devam eden fıkralarında ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak olan tutarların bu idarelerce işverenlerin hakedişinden kesileceği hükmü yer almaktadır.

İhale makamlarının destek tutarına ilişkin hakedişlerden yaptıkları kesintilerin nasıl değerlendirileceği hususu da 2016 yılından itibaren yayımlanan genelgelerde konu edilmiş olup buna göre 2016-2018 yıllarında genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazineye; 2019-2023 yıllarında ise söz konusu kesinti tutarlarının İşsizlik Sigortası Fonu hesaplarına aylık olarak aktarılması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, Belediye tarafından 2018-2023 yılları arasında asgari ücret desteği kapsamında hakedişlerden yapılmış olan 3.235.984,80 TL tutarındaki kesintinin ilgili yılına isabet eden kısımlarının Hazine veya İşsizlik Sigortası Fonuna gönderilmediği, 2023 yılına ilişkin 1.432.778,00 TL'lik kısmının 600- Gelirler Hesabına alınarak gelir kaydedildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle, 2023 yılı faaliyet sonuçları tablosunda gelirler toplamı olması gerekene göre 1.432.778,00 TL tutarında fazla görünmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından hakediş ödemelerinden kesilen asgari ücret desteği tutarlarının dönemlerine göre Hazine veya İşsizlik Sigortası Fonu hesaplarına aktarılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi

Belediye tarafından kiraya verilmiş olan taşınmazlardan kira süresi sona erenler için 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri gereği yeniden ihaleye çıkılmadığı, encümen kararı ile kira sözleşmelerinin belirli sürelerle uzatıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesi ile belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinde, "*Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.*" hükmü ile "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesinin (g) bendinde; "*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve*

tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.” hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, belediye mülkiyetinde yer alan taşınmazların kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun’a tabi olduğu ve Kanun’da belirtilen ihale usullerine uygun olarak ihale edileceği, taşınmazların üç yıla kadar belediye encümeni kararıyla ihale edilerek kiraya verilmesinin mümkün olduğu, üç yılı aşan kiralamalarda ise belediye meclisi kararının gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazlarla ilgili yapılan incelemede, işyeri, mesken ve tarla olmak üzere kiraya verilen toplam 316 adet taşınmazın kiralama süresi sonunda ihale yapılmaksızın encümen kararıyla Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) üzerinden kira artışı yapılarak sözleşmelerinin uzatıldığı tespit edilmiştir. Ancak bu durum yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. İdare tarafından, kiraya verilen taşınmazların kiralama süresi sonunda 2886 sayılı Kanun hükümlerine uygun bir şekilde ihale yapılarak kiraya verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda, encümen kararı ile süresi uzatılan taşınmazların tahliyesinin sağlanması ve bu taşınmazların 2886 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ihale edilerek kiraya verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması

Belediyenin yetki ve görev sınırları içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunan işletmelerin olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; belediyenin, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermeye, (1) bendinde ise; gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmaya ve denetlemeye yetkili olduğu ifade edilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 3’üncü maddesinin (b) bendinde; belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’e göre

de, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek işletmelerin ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olması gerektiği, usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde ise; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde, Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösterecek tüm işyerleri ve işletmelere belediye tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi gerektiği belirtilmiş, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir. Diğer taraftan, ruhsat verilen işyerlerine ilişkin işyeri açma izin harcı tahsil edilerek gelir elde edilmelidir.

Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerlerine ilişkin yapılan incelemede, örnek olarak seçilen ve Hunat Çarşısı içinde bulunan 165 işyerinden 152'sinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösterdiği; aynı zamanda Belediyenin kiraya vermiş olduğu 284 işyerinden 75'inin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyet gösteren işyerleri için bunların ruhsatlandırılmasına yönelik çalışmaların yapılması ve bu kapsamda takip, kontrol ve denetim süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harcının zamanında tahsil edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Bütün Riskler Sigortası Kapsamında Yer Alan Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranının Yüksek Belirlenmesi

Yapım İşlerine ilişkin "İnşaat Sigortası (Bütün Riskler/All Risks)" poliçelerindeki bazı risk unsurlarına %2 (yüzde iki)'den fazla muafiyet uygulandığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İş ve işyerinin sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesine göre; yapım işlerinde yüklenicinin, ihale dokümanında belirtilen süre ve şartlara uygun olarak işyerlerindeki her türlü aracı, malzemeyi, ihzaratı, iş ve hizmet makinelerini, taşıtları ve tesisleri oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına,

yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı sigorta yaptırması gerekmektedir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; sigorta poliçesinde tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olduğu; deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranının azami %20 olduğu; bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmayacağı; muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanmasının yüklenicinin sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, yüklenici işyerinde bulunan mal ve malzemelere inşaat sigortası yaptırmakla yükümlüdür. Diğer taraftan, tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı en çok yüzde iki olmalıdır.

Yapılan incelemede, bazı yapım işlerinde mevzuata aykırı olarak bütün riskler sigortası kapsamında yer alan kalemlere %2'den fazla muafiyet uygulandığı tespit edilmiştir. Yüklenici tarafından Belediyeye sunulan sigorta poliçelerinde "yangın, bakım devresi, hırsızlık, kazık, iksa, ankraj, diğer hasarlar, 3'üncü şahıs mali mesuliyet hasarı" gibi durumlarda %10 oranında muafiyet belirlendiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, inşaat sigortası poliçesinde muafiyet oranlarının yüksek belirlenmesi yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmamakla birlikte; karşı karşıya kalabileceği riski artırması bakımından önemlidir. Bu sebeple, inşaat sigortasında tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının en fazla %2 olması konusunda gerekli kontrollerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: İş Artışı Yapılan ve Süre Uzatımı Verilen Yapım İşlerinde Bütün Riskler Sigorta Bedeli ve Süresinin Revize Edilmemesi

İş artışı yapılan ve süre uzatımı verilen bazı yapım işleri ile ilgili olarak tüm riskler sigorta bedellerinin ve sürelerinin güncellenmediği görülmüştür.

Yapım işlerine ait sözleşmelerin "İşin ve iş yerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 17'nci maddesine göre yükleniciler, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde yer alan hükümler çerçevesinde "all risks" sigorta ve genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; Sigortaya esas alınacak bedellerin, işin kendisi için sözleşme bedeli; her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedeller olduğu, fiyat farkları dahil ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, yüklenicinin yapım işinin yerine getirilmesinde mevcut olan yapıyı koruma sorumluluğunu tam anlamıyla sağlayabilmesi için iş artışı yapılan işlerde sigorta bedelinin artırılması, süre uzatımı verilen işlerde ise sigorta süresinin uzatılması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, iş artışı yapılan bazı yapım işlerinde toplam hakediş tutarının poliçede yer alan sigorta bedelini aşmasına rağmen zeyilname ile sigorta bedelinin artırılmadığı, süre uzatımı verilen bazı yapım işlerinde ise poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin aşılmasına rağmen zeyilname ile sigorta süresinin uzatılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, süre uzatımı verilen durumlarda all risks sigorta süresinin bitim tarihinin, geçici kabul tarihine göre düzenlenmesi ve buna bağlı olarak da bakım devresi sigorta süresinin başlangıç tarihinin geçici kabul tarihinden itibaren başlatılması, iş artışı yapılmak suretiyle toplam hakediş tutarının poliçedeki sigorta bedelini aşması halinde ise zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması hususunda gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Dernek Binalarına Ait Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetlerinin Tesis Edilmemesi

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan ve Belediyenin sunmuş olduğu çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan derneklere ait binaların çevre temizlik vergilerinin takip ve tahsil işlemlerinin gerektiği gibi yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesine göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi

olduğu, verginin mükellefinin binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin, binaların kullanımını ile başlayacağı düzenlenmiştir.

2464 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise hangi kurum ve kişilerin çevre temizlik vergisinden muaf oldukları belirtilmiştir. Gerek anılan maddede gerekse 2464 sayılı Kanun'un ilgili diğer maddelerinde derneklere ait binaların çevre temizlik vergisinden muaf olduğuna ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

Belediyenin çevre temizlik vergisi mükelleflerinin incelenmesi neticesinde, toplam 27 adet dernek binasına ait çevre temizlik vergisinin alınmakta olduğu görülmüştür. Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü internet sitesinden edinilen bilgi doğrultusunda, Melikgazi İlçesi sınırları içerisinde aktif olarak faaliyet gösteren toplam dernek sayısının 474 adet olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, ilçe sınırları içerisinde aktif olarak faaliyet gösteren derneklerden sadece %5,70'i için çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis edildiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren tüm dernek binalarından çevre temizlik vergisinin alınmasını sağlamak amacıyla gerekli işlemlerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinde "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmî Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her

Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Yönetmelik’te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik’e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Tarife Tablosu incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler ile büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler olmak üzere farklı tarifelerin belirlendiği, başka bir ifadeyle ilçe belediyelerinin sorumluluğunda olan yerlerde söz konusu ücretlerin ilçe belediyeleri tarafından alınacağı anlaşılmaktadır.

Buna göre, belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 2023 yılı gelir ücret tarifesinde büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlere ilişkin alt yapı geçiş hakkı bedeli belirlendiği ancak bu kapsamda herhangi bir tahakkuk ve tahsilat yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından 2023 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle söz konusu gelirlerin takip ve tahsiline yönelik gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 10: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "*Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2023 yılında 1.683,00 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl

içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre, işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan, işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyede görev alan kadrolu 58 işçiden 11'inin 60 ile 100 gün arasında, 14'ünün 100 ile 200 gün arasında, 7'sinin 200 ile 400 gün arasında ve 1'inin 500 ile 600 gün arasında kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçilerin emekli olması halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde izin ücretleri mevzuat hükümleri gereği işçinin son ücreti dikkate alınarak ödeneceğinden idare açısından öngörülemez giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 11: Hayvan Bakımevleri Kurma Sorumluluğunun Yerine Getirilmemesi

Belediye tarafından en geç 31.12.2022 tarihine kadar kurulmuş olması gereken hayvan bakımevlerinin kurulmadığı görülmüştür.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun "Belediyelerin sorumluluğu" başlıklı ek 1'inci maddesinin birinci fıkrasında, "*Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.*" hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un Geçici 4'üncü maddesinde, (Ek:9/7/2021-7332/16 md.)

“Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.” hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerden, Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyelerin, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurmakla yükümlü oldukları ve Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler için bu işlemlerin 31.12.2022 tarihine kadar yerine getirilmesi gerektiği, geçici 4'üncü maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediyelerin hayvan bakımevlerinin kurulması ve rehabilitasyon işlemlerinin gerçekleştirilmesi için üç yıl süreyle kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayıracakları ve ayrılan bu kaynakların başka bir amaç için kullanılamayacağı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, Belediyeler tarafından hayvan hakları konusunda yapılması gerekenler Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği'nde detaylıca açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, Melikgazi İlçesi nüfusunun 585.483 olmasına rağmen 31.12.2022 tarihine kadar kurulması gereken hayvan bakımevlerinin kurulmadığı, hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin binde beşi oranında Fen İşleri Müdürlüğü bütçesinin ilgili tertibine toplam 7.900.000,00 TL ödenek konulduğu ancak konulan bu ödeneğin belirtilen amaç kapsamında kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, sokak hayvanlarının bakımı, rehabilitasyonu ve ıslahı için belediyelerin yerine getirmekle sorumlu tutulduğu hususlarda, 5199 sayılı Kanun hükümlerine uygun tedbirlerin uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

			Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Bir Kısım Belediye Taşınmazlarının Kiraya Verme İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından bulgunun gereği yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi” başlığıyla 4’üncü bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Doğrudan Temin Kapsamında Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Yazılı Sözleşme Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından bulgunun gereği yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması” başlığıyla 1’inci bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahsil Edilmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından

			bulgunun gereği yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması” başlığıyla 9’uncu bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Yapım İşlerine İlişkin Sigorta Poliçelerinde Hatalı Uygulamalar Yapılması	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından bulgunun gereği yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Bütün Riskler Sigortası Kapsamında Yer Alan Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranının Yüksek Belirlenmesi” ve “ İş Artışı Yapılan ve Süre Uzatımı Verilen Yapım İşlerinde Bütün Riskler Sigorta Bedeli ve Süresinin Revize Edilmemesi” başlıklarıyla 6 ve 7’inci bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.

Taşınmazlara İlişkin Hesapların Gerçeği Yansıtılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından bulgunun gereği yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde “Belediyenin Mülkiyetinde veya Tasarrufunda Bulunan Taşınmazların Envanter Bilgileri ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumsuz Olması” başlığıyla 1’inci bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Taşınmaz Satış İşlemlerinin Mali Tablolara Eksik Kaydedilmesi	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından bulgunun gereği yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde “Taşınmaz Satış İşlemlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi” başlığıyla 3’üncü bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Tahsisli Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Gerçek Durumu Yansıtılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Kurum tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmadığından bulgunun gereği

			<p>yerine getirilmemiştir. Bu nedenle söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde “Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara Yönelik Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Bilgi İçermesi” başlığıyla 2’nci bulgu olarak Raporda yeniden bulgu konusu edilmiştir.</p>
--	--	--	--